

Seat No.	
-------------	--

PD-21

Total No. of Pages : 14

M.Phil. / Ph.D. Entrance Examination, 2025

SOCIOLOGY

Sub. Code:58774

Day and Date : Wednesday, 10-09-2025

Total Marks : 100

Time : 1.00 p.m. to 3.00 p.m.

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Each question carries 2 marks.
3. Answers should be marked in the given OMR answer sheet by darkening the appropriate option.
4. Use black ball point pen only for marking the circle. Do not make any stray mark on the OMR Answer Sheet.
5. Follow the instructions given on OMR Sheet.
6. Rough work shall be done on the sheet provided at the end of question paper.
7. Only non programmable calculators are allowed.

01. Which of the following is part of the Research method?

खालीलपैकी कोणता भाग संशोधन पद्धतीचा आहे ?

- A. Problem समस्या
- B. Experiment प्रयोग
- C. Research Techniques संशोधन तंत्रे
- D. Research Methodology संशोधन पद्धती

02. Who of the following scholar is referred to as the goal of social research?

खालीलपैकी कोणी सामाजिक संशोधनाची उद्दिष्टे याचा संदर्भ दिला आहे ?

- A. Backer बॅकर
- B. Manheim मॅनहाइम
- C. Bailey बेली
- D. Babbie बबी

03. What is the aim of Fundamental research?

मूलभूत संशोधनाचे उद्दिष्ट काय आहे?

A. Action research कृती संशोधन

B. Survey सर्वेक्षण

C. Pilot Survey पायलट सर्वेक्षण

D. Pure research शुद्ध संशोधन

04. Which of the following is not a method of research?

खालीलपैकी कोणती संशोधन पद्धती नाही?

A. Field study method क्षेत्रीय अभ्यास पद्धती

B. Case Study method व्यष्टी अध्ययन पद्धती

C. Historical Method ऐतिहासिक पद्धती

D. Purposive Method उद्देशपूर्ण पद्धती

05. Which of the following types of questions addresses descriptive research?

वर्णनात्मक संशोधन, खालीलपैकी कोणत्या प्रकारच्या प्रश्नांना संबोधित करते?

A. Who कोण

B. What कसे

C. When केव्हा

D. All the above वरीलपैकी सर्व

06. "Science begins with observation and ends with observation" this statement is made by: "

विज्ञानाची सुरुवात निरीक्षणाने होते आणि निरीक्षणाने समाप्त होते हे विधान खालीलपैकी कोणी तयार केले?

A. P.V.Young

B. Goode and Hatt

C. Dooley David

D. Moser and Kalton

07. Which of the following is not a source of primary data collection?

खालीलपैकी कोणता प्राथमिक तथ्य संकलनाचा स्रोत नाही ?

- A. Questionnaire प्रश्नावली
- B. Observation निरीक्षण
- C. Interview Schedule अनुसूची
- D. Review of literature साहित्याचा आढावा

08. Which of the following term has been used by Burges for the case study method?

बर्जेस यांनी व्यष्टी अध्ययन पद्धतीसाठी खालीलपैकी कोणती संज्ञा वापरली आहे ?

- A. Social microscopic
- B. Social macroscopic
- C. Social microscope
- D. Social macroscope

09. The researcher begins with few respondents who give other names who meet research criterion who in turn give more names is called:

संशोधकाची सुरुवात काही प्रतिसाद कर्त्यांपासून होते आणि जे इतर नावांचा संदर्भ देतात जे संशोधन निकष पूर्ण करतात त्यास म्हणतात:

- A. Random sampling यादृच्छिक नमुना
- B. Snowball sampling स्नोबॉल नमुना
- C. Stratified sampling स्तरीत यादृच्छिक नमुना
- D. Purposive sampling हेतूपुरस्कर नमुना

10. Which of the following is a non-probability sample?

खालीलपैकी गैर-संभाव्यता नमुना कोणता आहे ?

- A. Quota sample कोटा नमुना
- B. Simple random sample साधा यादृच्छिक नमुना
- C. Purposive sample उद्देशपूर्ण नमुना
- D. (a) and (c) both अ आणि क दोन्ही

11 Which of the following method is a phenomenon studied through an in-depth analysis of the cases?

खालीलपैकी कोणत्या पद्धतीमध्ये तथ्याचे सखोल विश्लेषण करून घटनेचा अभ्यास केला जातो?

- A. Survey method सर्वेक्षण पद्धती
- B. Case Study method व्यष्टी अध्ययन पद्धती
- C. Historical method ऐतिहासिक पद्धती
- D. Field study method क्षेत्रीय अभ्यास पद्धती

12. Which of the following is not a type of data distribution?

खालीलपैकी तथ्य वतरणाचा कोणता प्रकार नाही?

- A. Frequency वारंवारीता
- B. Percentage टक्केवारी
- C. Table तक्ता
- D. Cumulative संचता

13. What is the median of marks obtained by the students in 'Methodology of Social research' 19, 22, 22, 27, 27, 28, 31, 34, 39, 40, 43, 46, 462

‘सामाजिक संशोधनाची पद्धत वापरून’ १९, २२, २२, २७, २७, २८, ३१, ३४, ३९, ४०, ४३, ४६, ४६ मधील विद्यार्थ्यांनी मिळवलेल्या गुणांचा मध्यांक काय आहे?

- A. 28
- B. 31
- C. 34
- D. 39

14. A generalized conclusion based on a sample is technically known as

सामान्यीकृत निष्कर्ष नमुन्याच्या आधारे तांत्रिकदृष्ट्या म्हणून ओळखले जाते ?

- A. Statistical inference of external validity of the research
संशोधनाच्या बाह्य वैधतेचे सांख्यिकीय अनुमान
- B. Data analysis and interpretation तथ्य विश्लेषण आणि निर्वचन
- C. Parameter inference पॅरामीटर अनुमान
- D. All of the above वरील सर्व

15. Which of the following type of analysis is not related to analysis?

खालीलपैकी कोणता विश्लेषणाचा प्रकार विश्लेषणाशी संबंधित नाही?

- A. Thematic Analysis एखाद्या विषयासंबंधीचे विश्लेषण
- B. Discourse Analysis, चर्चेच्या स्वरूपाचे विश्लेषण
- C. Content Analysis आशय विश्लेषण
- D. Finding Analysis विश्लेषण शोधणे

16. Which of the following an axis is related to the value of the independent variable scaled in the graph?

खालीलपैकी कोणता अक्ष आलेखामध्ये मोजलेल्या स्वतंत्र चलच्या मूल्याशी संबंधित आहे?

- A. X
- B. Y
- C. Z
- D. None of these वरीलपैकी नाही

17. What is the main objective of the research?

संशोधनाचा मुख्य उद्देश कोणता आहे?

- A. To review the literature साहित्याचा आढावा घेणे
- B. To get an academic degree शैक्षणिक पदवी मिळवण्यासाठी
- C. To summarize what is already known आधीच ज्ञात असलेल्या गोष्टींचा सारांश देण्यासाठी
- D. To discover new facts or to make a fresh interpretation of known facts नवीन तथ्ये शोधणे किंवा ज्ञात तथ्यांचा नवीन अर्थ लावणे

18. Which of the following is not a type of Chart?

खालीलपैकी कोणता आलेखाचा प्रकार नाही?

- A. Line. रेखा
- B. Area, क्षेत्रीय
- C. Scatter, विखुरलेला
- D. Bar बेर

19. Which of the following an application is used for presentation?

सादरीकरणासाठी खालीलपैकी कोणता अनुप्रयोग वापरला जातो?

- A. MS Word
- B. MS Access
- C. MS Excel
- D. MS PowerPoint

20. Which are the steps of evaluative research

तुलनात्मक संशोधनाच्या पायऱ्या कोणत्या?

- A. Defining the problem समस्या शोधणे.
- B. Sampling and data collection नमुना आणि माहिती संकलन
- C. Data processing and report writing माहिती विश्लेषण आणि अहवाल लेखन,
- D. All above वरील पैकी सर्व

21. Which is the following characteristic of the case study?

खालीलपैकी व्यष्टी अध्ययनाचे वैशिष्ट्य कोणते?

- A. In-depth study of problem समस्येचे सखोल अध्ययन
- B. Personal study व्यक्तिगत अध्ययन
- C. Qualitative study and Historical study गुणवत्ता पूर्ण आणि ऐतिहासिक अध्ययन.
- D. All above वरीलपैकी सर्व

22 Which of the following is sampling Includes in Non-probability?

खालीलपैकी कोणता नमुन्याचा प्रकार गैर-संभाव्यता नमुनामध्ये समाविष्ट आहे ?

- A. Convenience सोयीस्कर नमुना
- B. Purposive सहेतुक
- C. Snowball and Volunteer स्नो बॉल आणि ऐच्छिक नमुना
- D. All Above वरील पैकी सर्व.

23. What kind of multivariate table?

बहुगुणीय सारणी कशा प्रकारची असते?

- A. Simple साधी
- B. Complex जटील
- C. Linear रेखीय
- D. Secondary दुय्यम

24 Who search chi-square

काई-स्क्वेअर चाचणीचा शोध कोणी लावला?

- A. Chaudhari चौधरी
- B. Colings कॉ लंग
- C. Helmert हेल्मर्ट
- D Lemert लेमर्ट

25. Who of the following is an author of a book entitled 'Research Methods'?

खालीलपैकी कोण 'Research Method' या ग्रंथाचे लेखक आहेत?

- A. Ram Ahuja राम आहुजा
- B. Gaur गौर
- C. Dooley डुले
- D. Marvashi Amir मार्वशी अमीर

26. Which theories usually give rise to empirical laws?

कोणते सिध्दांत अनुभवनिष्ठ नियमांची निर्मिती करतात?

- A) Grounded Theory पायाभूत सिध्दांत
- B) Speculative Theories अनुमानात्मक सिध्दांत
- C) Grand Theories व्यापक सिध्दांत
- D) Miniature Theories अंशिक सिध्दांत

27. Which of the following theory views society as having interrelated parts which contribute to the functioning of the whole system,

खालीलपैकी कोणता सिद्धांत हा समाज हा परस्परसंबंधित घटकांचा मिळून बनलेला असतो आणि तो संपूर्ण व्यवस्थेच्या कार्याला योगदान देत असतो या दृष्टिकोनातून समाजाकडे पाहतो?

- A) Conflict theory संघर्ष सिद्धांत
- B) Structural functional theory संरचनात्मक प्रकार्यवाद सिद्धांत
- C) Feminist Theory स्त्रीवाद सिद्धांत
- D) Communication Theory संवादात्मक सिद्धांत

28 Who said that the differential distribution of power and authority becomes the bases of conflict.

सत्तेचे आणि अधिकाराचे होणारे विषम वितरण हे संघर्षाचे मूल कारण असते असे कोणी म्हटले आहे?

- A) Lewis A. Coser
- B) Talcott Parsons
- C) Randall Collins
- D) Ralf Dahrendorf

29. Habermas's normatively regulated action is concerned with which kind of world?

हॅबरमास यांची नियमनांनी नियंत्रित क्रिया ही कोणत्या जगाशी संबंधित आहे?

- A) Social World सामाजिक जग
- 8) Objective World वस्तुनिष्ठ जग
- C) External World बाह्यजग
- D) Objective and Subjective World वस्तुनिष्ठ आणि व्यक्तिनिष्ठ

30 Jeffrey Alexanders neo functionalism accepts

जेफ्री अलेक्झांडर यांचा नव-प्रकार्यवादस्वीकारतो

- A) Monocausal Determinism एककारण नियतीवाद
- B) Polytheism बहुदेववाद
- C) Pluralism बहुकारणवाद
- D) Monotheism एकदेववाद

31. Which of the following theory depicts anti-individualism?

खालीलपैकी कोणता सिद्धांत व्यक्तिवाद विरोध दर्शवितो?

- A) Neo-Functionalism नव-प्रकार्यवादी
- B) Critical Theory चिकित्सक सिद्धांत
- C) Post-Structuralism संरचनावाद
- D) Structural-Functional Theory संरचनात्मक-प्रकार्यवाद सिद्धांत

32. Which term is used to denote, Common Subjective world among pluralities of Interacting Individuals ?

अनेक आंतरक्रिया करीत असणाऱ्या व्यक्तींना समान असणारे वस्तुनिष्ठ जग या करीता कोणती संकल्पना वापरली जाते?

- A) Counsciousness जाणीव
- B) Subjectivism व्यक्तिवाद
- C) Interactionism आंतरक्रियावाद
- D) Intersubjectivity आंतरव्यक्तिगतता

33. According to Levi-Strauss.....is a historical development of language, a study of linguistic change.

लेव्हि स्ट्रास यांच्या मतेम्हणजे भाषेचा ऐतिहासिक विकास होय (भाषेतील बदलाचा अभ्यास होय)

- A) Kinship आप्तसंबंध
- B) Phonemic Systems फेनेमिक व्यवस्था
- C) Diachrony डायक्रोनी
- D) Synchrony सिन्क्रोनी

34. Marx called the distinctive method for the analysis of the historical development of society as... ..

..... ला मार्क्सने समाजाच्या ऐतिहासिक विकासाच्या विश्लेषणासाठी असलेली व शष्ट पद्धत म्हटले आहे?

- A. Conflict approach संघर्षवाद दृष्टिकोन
- B. Nco-Marxist theories ऐतिहासिक भौतिकवाद
- C. Historical materialism नव-मार्क्सवादी सिद्धांत
- D. Dialectical materialism द्वंद्व्यात्मक भौतिकवाद

35. In the history of the development of sociology, development and change in philosophical thought. is known as a period of remarkable intellectual
समाजशास्त्र विकासाच्या इतिहासात उल्लेखनिय चौध्दिक विकासाचा कालखंड व तात्वीक विचारातील बदल म्हणून ओळखला जातो ?
- A. Industrial revolution औद्योगिक क्रांती
B. Period of enlightenment प्रबोधन काळ
C. Urbanization शहरीकरण
D. Religious धार्मिकता
36. Who said the "Sociology is study of Social Facts?"
समाजशास्त्र हा सामाजिक तथ्यांचा अभ्यास आहे हे कोणी म्हटले आहे ?
- A) Comte B) Weber
C) Durkheim D) Marx
37. Which of following are the important parts of Weber's Methodology?
खालीलपैकी कोणते वेबरच्या पद्धतीचे महत्त्वाचे भाग आहेत ?
- A) Verstehen वर्स्टेहेन
B) Causality कार्यकारणभाव
C) Ideal Types आदर्श प्रारूपे
D) All above वरील सर्व
38. Who had believed that science could be used to deal with social problems?
सामाजिक समस्यांना सोडविण्यासाठी विज्ञानाचा उपयोग होऊ शकतो यावर कोणाचा विश्वास होता ?
- A) C. H. Cooley
B) G. H. Mead
C) I. B. Thomas
D) None above वरील नाही

39. Looking Glass Self-concept given by C.H. Cooley?

स्वप्रतिबिंब ही संकल्पना सी.एच. कुले यांनी दिली आहे?

A) Social Concept सामाजिक संकल्पना

C) Political Concept राजकीय संकल्पना

B) Economic Concept आर्थिक संकल्पना

D) Social Psychological Concept सामाजिक मानसशास्त्रीय संकल्पना

40 How many types of residues and derivations are given by Pareto?

पैरेटोने किती प्रकारचे अवशिष्ट आणि भ्रम दिले आहेत?

A) 6 and 5

B) 6 and 4

C) 4 and 6

D) 5 and 4

41. Who is associated with terms lion and foxes in the theory of circulation of elites?

श्रेष्ठीजन अभिसरण सिद्धांतातील सिंह आणि कोल्हे या संकल्पनेशी कोण संबंधित आहे?

A) Spencer

B) Weber

C) Pareto

D) Marx

42. The system of education introduced by the British was.....education

ब्रिटिशांनी भारतात शिक्षणप्रणालीची सुरुवात केली

A. Sacred धार्मिक

B. Secular धर्मनिरपेक्ष

C. Spiritual आध्यात्मिक

D. Ethnic वांशिक

43. Which of the following forms the core belief of Jain dharma?

पुढील पैकी कोणत्या बाबीला जैन धर्माची मूलभूत मान्यता आहे?

A. Ahimsa (non-violence) अहिंसा

B. Anekantavada (many-sidedness) अनेकांतवाद

C. Aparigraha (non-attachment) अपरिग्रह

D. All of the above वरील सर्व

44. Linguistic diversity is a major part of the..... Wealth of India?

भाषिक विविधता हा भारताचा ठेवा आहे?

- A. Social सामाजिक
- B. Religious धार्मिक
- C. Culture सांस्कृतिक
- D. Regional प्रादेशिक

45. The Constitution of India has approvedofficial languages.

भारतीय संविधानाने.... भाषांना अधिकृत मान्यता दिली आहे.

- A. 20
- B. 22
- C. 24
- D. 25

46. Who is the author of the Book 'Social Change in Modern India'? 'Social Change in Modern India'

'Social Change in Modern India' या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत?

- A. G. S. Ghurye जी. एस. घुर्ये
- B. A. R. Desai ए. आर. देसाई
- C. D. P. Mukherji डी. पी. मुखर्जी
- D. M.N. Shrinivas एम. एन. श्रीनिवास

47. Which book written by G. S. Ghurye?

जी. एस. घुर्ये यांनी कोणते पुस्तक लिहिले?

- A. Tribble Culture in India
- B. Village India
- C. Caste, Class and Occupation
- D. Social Change in Modern India

48 Who is associated with Subaltern Perspective?

शोषित अंकितजन लोक उठाव दृष्टीकोणाशी संबंधित कोण आहे?

- A. Iravati Karve इरावती कर्वे
- B. Nirmal Kumar Bose निर्मल कुमार बोस
- C. B. R. Ambedkar बी. आर. आंबेडकर
- D. Yogendra Singh योगेंद्र सिंग

49. Who among following is known as a Structural-Functionalist?

संरचनात्मक कार्यवादी म्हणून खालीलपैकी कोणाला ओळखले जाते?

- A. B.K. Sarkar बी. के. सरकार
- B. Radhakamal Mukharji राधाकमल मुखर्जी
- C. S. C. Dube एस. सी. दुबे
- D. A.R. Desai ए.आर. देसाई

50. Louis Dumont famous for the Concept of.....

लुईस ड्युमॉन्ट.....या संकल्पनेसाठी प्रसिद्ध आहेत.

- A. Social Change सामाजिक बदल
- B. Pure and impure पवित्र आणि अपवित्र
- C. Modernization आधुनिकीकरण
- D. Cultural Change सांस्कृतिक बदल

- Rough Work -